

## POSTANOWIENIE

Dnia 2 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Szanciło

w sprawie ze skargi E. G.

przy uczestnictwie A. S.

o uchylenie wyroku Stałego Sądu Polubownego przy Wojewódzkim Inspektorze  
Inspekcji Handlowej z siedzibą w Ł. z dnia 24 października 2017 r.

w sprawie pomiędzy E. G. a A. S.

o rozstrzygnięcie sporu konsumenckiego, sygn. akt SSP.(...),

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 2 czerwca 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej skarżącej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 13 listopada 2018 r., sygn. akt I ACa (...),

**I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**

**II. przyznaje adw. K. Ż. od Skarbu Państwa - Sądu  
Apelacyjnego w (...) wynagrodzenie w kwocie 1.200 zł (jeden  
tysiąc dwieście złotych), w tym należny podatek VAT, tytułem  
nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącej z urzędu w  
postępowaniu kasacyjnym.**

### UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną E. G. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 13 listopada 2018 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W judykaturze wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakteru skargi kasacyjnej (zob. np. postanowienie SN z dnia 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18, niepubl.). Wskazano m.in. że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398<sup>9</sup> k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłankach uregulowanych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Przesłanki wskazane w tych przepisach mają charakter rozłączny. Istotne zagadnienie prawne nie może być jednocześnie przedmiotem rozbieżnej wykładni w orzecznictwie bądź wypowiedziach doktryny, a z założenia powinno charakteryzować się „nowością” (zob. m.in. postanowienia SN: z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, niepubl., i z dnia 30 września 2014 r., III SK 2/14, niepubl.). Z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika, że skarżąca obie

przesłanki potraktowała zamiennie, co już samo w sobie stanowi konstrukcyjną wadliwość skargi.

Niezależnie od powyższej wadliwości Sąd Najwyższy zbadał zawarty w skardze wywód prawny z perspektywy przesłanek przewidzianych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Występowania istotnego zagadnienia prawnego skarżąca upatrywała w wydaniu przez sąd polubowny wyroku sprzecznego z podstawowymi zasadami porządku publicznego (art. 1206 § 2 pkt 2 k.p.c.). Przedstawiona kwestia nie stanowi jednak istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, zgodnie z którym skonstruowanie zagadnienia prawnego następuje przez przedstawienie pytań „do rozstrzygnięcia”, czyli pytań, których konstrukcja powoduje, że rozstrzygnięcie zagadnienia następuje przez wybór towarzyszącej mu odpowiedzi (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 13 kwietnia 2000 r., III CZP 2/00, OSNC 2000, nr 11, poz. 200). Kwestia przedstawiona w skardze kasacyjnej w istocie sprowadza się do wniosku o przedstawienie przez Sąd Najwyższy wytycznych odnośnie do rozstrzygnięcia sprawy, nie zaś wyjaśnienia zagadnienia prawnego. Samo powołanie się na status konsumenta nie jest wystarczające do twierdzenia, że zaistniał błąd w rozumieniu art. 84 k.c., a Sąd Apelacyjny dokonał stosownej oceny w realiach niniejszej sprawy. Nie było zatem podstaw do przyjęcia, że w sprawie wystąpiło istotne zagadnienie prawne w przywołanym rozumieniu.

Skarżąca nie sformułowała zatem zagadnienia prawnego odpowiadającego wskazanym wyżej wymaganiom. Tak naprawdę nie sformułowano żadnego pytania, na które miałyby odpowiedzieć Sąd Najwyższy, operując jedynie zarzutem wydania przez sąd polubowny wyroku sprzecznego z zasadami porządku publicznego, z powołaniem się na status skarżącej jako konsumentki (k. 16-17).

Skarżąca wskazała również, że w sprawie zachodzi potrzeba wykładni art. 1183 w zw. z art. 1206 § 1 pkt 2 k.p.c. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie została jednak wykazana przesłanka z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c., a więc, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje

rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (zob. postanowienie SN z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, niepubl.). Dla wykazania, że wskazana przesłanka wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wystąpiła, konieczne jest przedstawienie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (zob. np. postanowienie SN z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, niepubl.). Ze względu na publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej skarżący powinien ponadto wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (postanowienie SN z dnia 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12, niepubl.).

Tych wymagań wniosków o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia. Sąd państwowy, rozpoznając skargę o uchylenie wyroku sądu polubownego, nie dokonuje wykładni umowy zawartej przez strony sporu, a tym samym nie stosuje samodzielnie powołanego przepisu, a jedynie - jak wspomniano - bada okoliczności wskazane w art. 1206 § 1 k.p.c., jeżeli skarżący się na nie powoła, a z urzędu okoliczności określone w art. 1206 § 2 k.p.c. Wywodzona z zapisu kompetencja sądu polubownego nie ma charakteru swoistej prejurysdykcji - sąd polubowny rozstrzyga sprawę samodzielnie, w miejsce sądu państwowego, i do niego należy ustalenie podstawy faktycznej oraz ocena prawna sporu. Kontrola sprawowana nad sądownictwem polubownym przez sąd państwowy nie jest zatem równoznaczna z rozstrzyganiem sprawy *ex novo*, nie tylko w płaszczyźnie faktycznej, lecz także w płaszczyźnie prawnej (zob. wyroki SN: z dnia 26 maja 2017 r., I CSK 464/16, niepubl., i z dnia 8 lutego 2019 r., I CSK 757/17, niepubl.). Sąd państwowy bada natomiast jedynie to, czy występują podstawy uchylenia wyroku arbitrażowego zgodnie z art. 1206 § 1 i § 2 k.p.c.

Argumentacja wniosku, choć obszerna, sprowadzała się w tej mierze do przedstawienia własnego stanowiska skarżącej w kluczowych - jej zdaniem - kwestiach, szczególnie procesowych, i poddania go ocenie Sądu Najwyższego pod postacią rzekomych uchybień, jakich miał się dopuścić Stały Sąd Polubowny przy (...) Wojewódzkim Inspektoracie Inspekcji Handlowej. Takie podejście jest nieuprawnione i nie może służyć prawidłowemu wykazaniu powołanej przyczyny

kasacyjnej. Samo powołanie się na status konsumenta w sporze z przedsiębiorcą nie jest wystarczające dla potrzeby dokonania wykładni przepisów (także tych dotyczących błędu jako wady oświadczenia woli), co do których orzecznictwo jest bogate.

Z tych względów odmówiono przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.

O kosztach pełnomocnika z urzędu orzeczono na podstawie § 14 ust. 1 pkt 4 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 18), z uwzględnieniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 kwietnia 2020 r. (SK 66/19, Dz.U. z 2020 r., poz. 769), a więc przy zastosowaniu § 8 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).